

Vaalitoimielimet vuoden 2024 presidentin vaalissa

Kaupunginhallitus 25.09.2023 § 237
641/00.00.00.01/2023

Presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.–23.1.2024 ja ulkomailla 17.–20.1.2024. Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 10.1.2024.

Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.–6.2.2024 ja ulkomailla 31.1.–3.2.2024.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, joka huolehtii vaalipäivän äänestyksen toimitamisesta, sekä laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta.

Vaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Vaalitoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Vaaliviranomaisia koskevat kelpoisuus- ja esteellisyysäännöt vuoden 2024 vaaleissa ovat tiivistetysti seuraavat:

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että

vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Muuta: Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat molempiin vaaleihin. Presidentin vaaliin asetetut vaalilautakunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa. vaalitoimikunnat

Jäsenet ja varajäsenet on mahdollisuuksien mukaan valittava siten, että kunnan edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneet puoluekisteriin merkityt puolueet tulevat edustetuiksi vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa.

Tasa-arvolain mukaisesti sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpaakin vähintään 40%.

Oheisaineistona yhteenveto vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenistä vuoden 2023 eduskuntavaaleissa

Valmistelija kaupunginsihteeri Anne Ranta

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus asettaa vuoden 2024 presidentinvaaleja varten:

1. Parkanon äänestysalueen vaalilautakunnan ja valitsee siihen

- puheenjohtajan
- varapuheenjohtajan
- kolme muuta jäsentä
- vähintään kolme varajäsentä siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan

2. Vaalitoimikunnan ja valitsee siihen

- puheenjohtajan
- varapuheenjohtajan
- yhden muun jäsenen
- vähintään kolme varajäsentä siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan

Käsittely

Päätös

1. Vaalilautakuntaan varsinaisiksi jäseniksi

- Anne Talonen-Levula (puheenjohtaja)
- Jouni Kirjonen (varapuheenjohtaja)
- Liisa Kallioniemi
- Juhani Koivisto
- Vesa Raiskio

Varajäseniksi

- Hilikka Ala-Kauhaluoma
- Kauko Kaitaranta
- Merja Martiskainen
- Hannu Jore
- Kari Lahtinen
- Janika Kiho
- Päivi Pöyhölä

2. Vaalitoimikuntaan varsinaisiksi jäseniksi

- Pasi Pentti (puheenjohtaja)
- Reijo Ojennus (varapuheenjohtaja)
- Sirpa Viljamaa

Varajäseniksi:

- Mirja Mattila
- Jari Rinneheimo
- Antero Pihlajamäki
- Johanna Kaunismäki
- Anna-Liisa Lepistö
- Risto Kautto
- Marjo Ojanen